

Zpravodaj **2013** pro práci s dětmi

Bratr Kálef • Horácký seniorát ČCE

Po Desateru, kterému jsme se věnovali v minulém čísle, je v letošním ročníku nedělní školy na řadě Modlitba Páně. Jako aktuálnímu tématu jsme proto Otčenáši (a modlitbě vůbec) dali prostor na stránkách tohoto čísla. Je za námi také léto a podzim, období bohaté na různé akce a setkání, za nimiž se stojí za to ohlédnout. Představí se nám další „nedělka“ v seriálu nedělních škol seniorátu. Seznámíte se s Katkou a Šimonem Marečkovými, dozvíte se o loutkovém „divadle z půdy“... A protože za dveřmi jsou vánoce, v anketě a pozvánkách se dozvíte, jak je budou slavit v různých sborech. Díky všem autorům za jejich příspěvky!

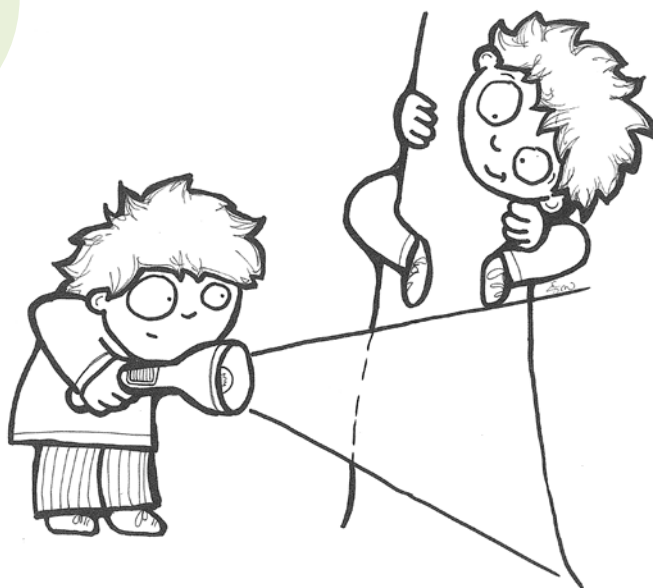
BK

2200424296/2010

BRATR KÁLEF
má nové číslo účtu

- 2 • Úvodník** (BK)
- Aktivity pro děti** (D. Novotná) • 2 • 4 • 14
- 3 • Nedělka 2013/2014 – pokračujeme modlitbou Otče náš...**
(Inspirace na úvod – P. Gallus)
- Modlitbu učít – modlitbu žít** (P. Říčan) • 3
- 4 • Literatura k Modlitbě Páně** (J. Tkadleček)
- Cink... nebudeš mít jiného Boha... cink** (R. Šormová) • 4
- 5 • Příběh rukou** (J. Tkadleček)
- Nedělní škola ve Velkém Meziříčí** (P. Janošik a učitelé NŠ) • 6
- 7 • Seniorátní setkání učitelů NŠ v Horní Krupě** (I. Mužátková)
- Zpráva z celocírkevního setkání učitelů NŠ** (B. Mejzlíková) • 7
- 8 • Než půjdeme spát – knižní tip** (E. Čašková)
- Divadlo z půdy** (J. Černá) • 9
- 9 • Katechetická příručka z roku 1930** (I. Mužátková)
- Co se dělo v Křídlech v létě I.P. 2013** (J. Keřkovský) • 10
- 11 • Report z tábora Bratra Kálefa pro starší** (J. Liška)
- LeSem – Blažkov 2013** (I. Freitingerová) • 12
- 13 • Konfirmační víkend na téma MÉDIA** (J. Buček)
- Seniorátní dny mládeže** (Á. Tkadleček) • 13
- 14 • Rozhovor se Šimonem a Kateřinou Marečkovými** (D. Šimek)
- Předvánoční anketa s pozvánkami aneb co se ve sborech děje a bude dít... • 15**

PODPOŘIL

Kraj Vysočina

Nedělka 2013/2014

Pokračujeme modlitbou Otče náš...

Inspirace na úvod...

Při práci s dětmi jsem stále dost ovlivněný prací na konfirmační příručce, takže k řadě témat čerpám nápady z ní a podle potřeby si je upravuju.

Naposledy jsme s dětmi v náboženství dělali začátek Modlitby Páně: Otče náš.

Nejprve jsme se bavili o tom, jací jsou tátové. Objevily se vlastnosti kladné (silný, hodný, velký), ale i špatné (nabručený, lže, líný) – to od dětí, které mají se svými otci spíše špatnou zkušenost. Pak jsme se bavili o tom, co z toho by se hodilo pro Boha jako Otce. A vyšlo nám z toho, že Bůh může být vzorem pro všechny lidské táty.

Potom jsem rozdělil děti na dvě skupiny a nechal je sestavit do správného pořadí podobenství o marnotratném synu, nakreslené jako komiks a rozstříhané po obrázcích. Bavili jsme se o tom, které okamžiky toho podobenství jsou ty nejdůležitější, jak by v nich mohly osoby reagovat jinak, především otec, když vidí v dálce přicházet svého otrhaného syna. Podobenství se jmenuje O marnotratném synu, ale to vlastně vůbec nevystihuje podstatu příběhu. Chvilí jsme přemýšleli nad jinými možnými nadpisy a děti jich vymyslely dost.

Pak jsem dětem řekl, že jsem ředitel školy, a vyběhl jsem je, aby mě přišly poprosit, zda bych na chvíli nepřišel za paní učitelkou do třídy. Zkusilo si to několik dětí a všechny mně samozřejmě vykaly. Pak jsem hrál žaka já a šel jsem za jedním z dětí coby ředitelem, slušně ho poprosil o totéž, ale tykal mu. To dětem přišlo divné a hned je to trklo, protože váženým osobám vykáme. Jak to, že Bohu tykáme?

Nakonec jsme se zastavili u slůvka NÁŠ. Proč ne můj? Kdo všechno do toho náš patří?

Petr Gallus, Sázava

Modlitbu učit – modlitbu žít

„Dědo, a proč vlastně říkáme ‚Otče náš‘ a ne ‚Matko naše‘“? – „Tož, Terezko, takhle nás to Pán Ježíš naučil. Ale jestli místo toho řekneš Pánu Bohu ‚Matko‘, nebo i ‚Maminko‘, tak neuděláš žádnou chybu. Jen aby si to někdo nepletl s Ježíšovou matkou Marií. Katolíci jí říkají ‚matka Boží‘ a modlí se k ní – to není dobře. Ale jinak ano. Pán Bůh je skutečně lepší, silnější a spolehlivější otec než všichni otcové, ale také lepší, laskavější a věrnější matka než všechny maminky. A taky ti líp rozumí, všechno o tobě ví a raduje se z tebe, nejvíc, když jsi šťastná a hodná. My si ho představujeme jako člověka, protože nic lepšího než člověka, člověka krásného, moudrého a plného lásky si nedovedeme představit. Ale můžeš si myslet, že je jako o moc větší než my lidé. Představ si třeba, že ležíš

v jeho dlani, že se tam klidně vejdeš jako nějaká malinká panenka. To si můžeš představit, když ležíš v posteli, když ses s maminkou pomodlila a víš, že On tě má rád víc, než dovede mít rád i ten nejhodnější člověk, a že proto nakonec všechno bude dobré. Nebo taky když jsi nemocná a něco tě bolí. No, a jestli ta obrovská ruka, ve které jsi jako stulená, jestli ona patří velkému Otci nebo velké Matce – na tom tak moc nezáleží. Hlavně že jsi v ní dobře schovaná.“

„A jakpak ty, Péto, rozumíš tomu, že se modlíme ‚Posvět se jméno Tvé‘“ – „To je jasné. Chceme, aby jeho jméno bylo všude po světě!“

Tak to je pravá „uhlířská teologie“, ale šestiletého caparta bych pochválil a neopravoval, na pojem svatosti a posvěcení má čas. Je dokonce úplně správné, když dítě s námi odříkává Modlitbu Páně mnohem dříve, než rozumí slovům. Ono také dokáže vycítit *posvátné tajemství modlitby*, pokud my sami jsme tomu tajemství otevření a žijeme ho. Význam slov a vět bude chápat postupně, jak se bude rozvíjet jeho rozum i cit.

Letošní kurs nedělní školy by měl být pro děti krůčkem na cestě k dospělosti víry. Náš Péta by si měl tuto modlitbu oblíbit, snad můžeme dokonce říct zamilovat si ji. Tomu poslouží především ten prostý fakt, že se ji naučí dokonale zpaměti. Platí totiž pravidlo, že obyčejně máme rádi to, co dobře známe. A za druhé – a to je ještě důležitější – je třeba, aby měl slova této modlitby spojená s bohatstvím obrazných představ a inspirujících dějových motivů, které mu bezděky půjdou hlavou a které – jestli to smím říct poeticky – rozezvoucí struny jeho duše, kdykoli ta slova uslyší a kdykoli je bude říkat. Jde o to, aby mu aspoň někdy (použiju obrat ze vzácného svědectví Ludka Rejcherta) *srdce poskočilo radostí* při slovech „Buď vůle Tvá“. Náš úkol je dát dětem příležitost, aby se „nakazily“ naší vírou, že Boží vůle překoná síly temnoty i mizérii našich srdcí i naší církve.

Modlitba Páně je jednou z nejcennějších částí Bible. Věříme, že jsou to Ježíšova vlastní slova, ne výtvar autorů a redaktorů evangelií. Nepohrdáme ani katolickou tradicí modlitebního růžence, která učí opakovat tuto modlitbu (bohužel spolu s mariánským „zdrávasem“) znovu a znovu – ne pro nějakou zásluhu nebo jako „trest pokání“, ale aby se její slova vryla až na dno naší duše, abychom je nezapomněli ani až půjdeme „údolím šeré smrti“. A přece – přiznejme to – někdy cítíme, že nám tato slova nechtějí jít tak docela od srdce. Lépe se nám prožívají, víc nás uspokojují modlitby, ve kterých je méně „náš“ a více „můj“, více citů a osobních zájmů spojených s našimi prosbami i s našimi díky, prostě víc našeho vlastního Já. To je ovšem chyba, a je to i výzva: Chceme-li děti učit Modlitbu Páně, měli bychom ji s nimi – o krok napřed – naplno prožívat. Jak se na to připravit? Především důkladně promeditovat. Aby ta modlitba nebyla jen „v nás“, ale my „v ní“. Abychom k tomu měli alespoň nakročeno, abychom aspoň tušili, co to znamená.

Pavel Říčan, Pelhřimov; www.pavelrican.cz

Literatura k Modlitbě Páně

Z literatury k Modlitbě Páně vybíráme tři publikace, které jsou dostupné a blízké evangelickému prostředí: Pracovní listy „Otče náš“ Evy a Zdara Šormových lze použít i pro nejmenší děti, listy z „Dvakrát měř, jednou věř“ jsou určeny starším dětem, text J. M. Lochmanna poslouží náročnějšímu čtenáři, který „chce vědět víc“.

Jan Tkadleček

Aktivita pro děti

Cink... nebudeš mít jiného Boha... cink

Tak tento drobný rituál provázel naše setkání nedělní školy od začátku letošního školního roku. V našem sboru se učitelé nedělní školy scházejí každý měsíc a při zářijové schůzce se každý rok domlouváme, jaké „pojitko“ zvolíme, aby děti měly nějaký pevný záchytný bod, který je přítomen, ať už se sejde a učí kdokoli. Letos se děti učily říkat zjednodušené Desatero zpaměti, pomáhal nám při tom triangl a společně hlasité opakování textu jednotlivých přikázání a také „rozcestník“ – každé přikázání je na něm jako jeden z ukazatelů, kam děti po společné dohodě v závěru nedělní školy spolu s učitelem dopsal svou formulaci toho, k čemu dobrému nás konkrétní přikázání vede. Rozcestník jsme měli od září trvale umístěný v presbyterně a děti bavilo i to, že na něj ukazatel samy přitloukaly – o kladivo a hřebíky byl často takový zájem, že nezbylo než vybrat šťastlivce losem. Ale postupně se dostala řada na každého, takže snad nikdo nezůstal zklamáný.

Co jste jako pojítka (pro Desatero, Modlitbu Páně či Apoštolské vyznání víry) vymysleli u vás? Napište o tom do příštího zpravodaje!

Ruth Šormová, Nové Město na Moravě

Příběh rukou aneb zkušenosti z jihlavské nedělký

TÉMA NEDĚLKÝ 2013/2014

DESATERO

„Dívej se na své ruce,“ říká Bůh,
„a spočítej na nich prsty –
ony ti vždycky připomenou,
jak a čím tě chci chránit.“

OTČENÁŠ

„Obracej se ke mně,“ říká Bůh,
„nezůstávej jen sám se sebou,
ať tě nepřemůže ani pýcha
ani trápení.“

VYZNÁNÍ VÍRY

„Přemýšlej o tom, čemu věříš,“
říká Bůh,
„ať to dovedeš říct i druhým
a domluvit se s nimi.“

*Zasáhla Boží ruka
a vytáhla naše ruce ze samoty.*

Příběh Boží ruky a lidských rukou

*Spolu lámejme chléb...
Posilněte zemdlené ruce!*

*Díky Boží ruce máme naději,
• že lze žít ve svobodě a bezpečí,
• že nezůstaneme sami,
• že se spolu domluvíme.*

Jak vyrobit ruce:

z hlíny ▲ z rukavic a cupaniny ►

▲ z drátu a slámy

Z úvodních bohoslužeb k tématu NŠ, Jihlava 8. 9. 2013; Jan Tkadleček

Nedělní škola ve Velkém Meziříčí

Ve sboru máme několik posledních let stálou „pěticí“, která se věnuje nedělní škole. Tvoří ji Jarka Turzová, Hedvika Janošíková, Lucie Vodová, Michal Konvalinka a Rut Kopečná. Učitelé mají po celý rok vybranou tu „svou“ neděli v měsíci (např. první), pouze když mají něco jiného, tak si ji spolu vymění. Nedělka bývá ve farní kanceláři, kam vyučující s dětmi odchází z bohoslužeb po druhé písni. Počet dětí se pohybuje mezi 3 a 10, výjimečně i více. Když se děti sejdou ve větším počtu, je v kanceláři docela těsno. Jednotlivé vyučující jsem požádal o to, aby popsali, jak nedělky probíhají, jak s dětmi pracují, co se osvědčilo a daří se, nebo se naopak nedaří.

Pavel Janošík

„Výuka nedělní školy je pro mě vždy výzva. Nikdy totiž nevím, s kolika dětmi budu pracovat a jak budou staré. Při přípravě si přečtu materiály k tématu a snažím se vypíchnout body, které zaujmou jak mladší děti, tak i školáky. Zrovna nedávno jsem měla v nedělce čtrnáct dětí ve věku 2–12 let. Vymyslet poutavé povídání na dané téma tak, abych zaujala všechny, je potom spíše malá improvizace. Při samotné nedělce se snažím dodržovat „kostru“ podle příručky. Na začátku se děti ptám na různé otázky, které se třeba přímo netýkají tématu, ale snažím se je vtáhnout do rozhovoru. Plynule přejdu na motivační otázky (nastíněné v příručce), zase se však snažím ty otázky spíše převést do oblasti dětem blízké. Často používám příklady z rodiny, ze školy, nebo často zastupují aktéry příběhu jejich kamarádi (vděčnou postavou pro vyprávění je taky pan farář ☺). Z otázek přecházím na samotný příběh. Většinou je těžké udržet pozornost všech, tudíž povídání co nejvíce zestručním a zas se snažím vypíchnout to nejdůležitější. K povídání používám obrázek, který si děti už v jeho průběhu vybarvují (někdy se strhne „bitka“ o fixy nebo o pastelky). Taký se mi osvědčilo donést si „něco navíc“. Fotky, knížku, obrázky, ale i hračku, provázky a podobně. Děti se více zapojí do příběhu, mohou si osahat a vyzkoušet něco vyrobit. Za sebe bych ráda s dětmi zpívala, ale neumím hrát na kytaru. Bez doprovodu je to takové prázdné. Tak aspoň na závěr hrajeme tradiční schovávání kartiček.“

„Jaká je nedělní škola ve Velkém Meziříčí? Pokaždé jiná. Někdy je to škola, kdy se živě diskutuje, tvoří, vypráví, jindy spíše školka, ve které se vymalovává a hrají hry. Pro učitele je to vždy tak trochu překvapení, kolik nás bude, jestli spíše větší či menší děti a podle aktuálního složení se přizpůsobí i připravené téma. Děti jsou otevřené, zvědavé a je zajímavé poslechnout si jejich názory. Občas jsou vtipné, častokrát jsou k zamyšlení, protože pohled dětí bývá jiný než dospělých. Obohacujeme se tak navzájem – učitel dětí a děti učitele. Vždycky se těším, jaká že ta „nedělka“ dnes vlastně bude.“

„Učení nedělky na mě připadá pátou neděli v měsíci, pokud vyjde. Začínáme zpíváním písní s kytarou. Poté si povíme příběh, který na neděli vychází. Snažím se ho převyprávět svými slovy a co nejsrozumitelněji ho vyložit. Protože máme i malé předškolní děti, většinou program přizpůsobuji těm

menším. Po příběhu pracujeme s pracovními listy, které s tématem souvisí. Pokud nám vyjde čas, přidáme i krátkou hru. Snažím se o to, aby program byl konkrétní, měl spád a děti se nenudily. Chtěla bych, aby se tam děti cítily dobře a těšily se na příště.“

„Nedělní škola v našem sboru probíhá paralelně s bohoslužbami. Děti chodí nepravidelně, práce je nekontinuální, vyplatí se umění improvizace. Používám přípravku pro NŠ (oceňuji její novější, modernější, použitelnější zpracování), obrázky Zdeňka Šorma a Biblické domalovánky. Baví mě chystat tvořivé aktivity k tématu, je fajn, když si děti něco reálného odnesou. Zpíváme z dětského zpěvníku a někdy zapomenou na modlitbu. Když se kostel protáhne, mám v záloze nějakou jednoduchou hru. Práci s dětmi mám ráda (i když ty vlastní to někdy komplikují). Uvítala bych větší spolupráci s ostatními učiteli a větší zájem o dění kolem dětí od členů našeho staršovstva.“

„Nedělku učím už od svých 16 let, kdy jsem poprvé začal. Bylo to poměrně brzo na jednu stranu, ale měl jsem tehdy ještě docela v paměti, jak jsme se učivali my. Při nedělkách usiluji o to přiblížit dětem biblické příběhy nejlépe k jejich věku a pohledu na svět. Snažím se jim to ukazovat na dnešní společnosti nebo na nich samotných. Zároveň se letos držíme přidělených materiálů, které jsou od těch předchozích rozhodně lépe zpracovány, ať co se týče věkového rozdělení nebo nápadů na hry, to je určitě velké plus. Hry zaměřené k příběhu jsou vždycky asi nejučinnějším prostředkem pro děti. Nedaří se mi s nimi po hudební stránce, na to se ještě musím zaměřit.“

učitelé NŠ

Seniorátní setkání učitelů NŠ v Horní Krupě

Druhou zářijovou sobotu, za krásného svěžího podzimního dne, se do Horní Krupé sjeli (také ještě svěží a odhodlaní) nedělní učitelé a učitelky z Horáckého seniorátu. Jako poměrně neopotřebovaná „nedělkářka“ jsem se této události účastnila poprvé a byla jsem na ni proto dost zvědavá.

Po úvodních seznamovacích a připomínacích hrách jsme si zahráli na děti v nedělní škole a prožili dva programy připravené sestrami z hostitelského sboru podle aktuálního zadání a rozpisu úloh. Myslím, že je vždycky psychicky trochu náročnější, když do neděle přijde s dětmi pár rodičů, role učitele je hned komplikovanější a kontrolky v hlavě začnou blikat rychleji. Proto si moc vážím ochoty, se kterou obě dámy otevřely dveře své „besídky“ dospělým a poskytly nám jinak těžko dostupnou možnost srovnání vlastních snah s někým, kdo je ve stejné situaci na jiném místě.

Hlavní program vedla paní docentka Ludmila Muchová, vedoucí katedry náboženské pedagogiky Teologické fakulty Jihočeské univerzity. Úvod byl zaměřen na srovnání katecheze ve sboru a v rodině, na spirituální důrazy výchovy, práci s náboženskou zkušeností a význam symbolů a rituálů v náboženské výchově. Osobně jsem velmi ocenila přítom-

nost vynikajícího křesťanského psychologa, profesora Pavla Řičana, který svými otázkami a poznámkami prohluboval smysl vstupního bloku. Potom jsme pročetli podle mého názoru poměrně schematický příběh z rodinného prostředí a řízeně diskutovali nad otázkami, které v nás vyvolal.

Nejcennější částí setkání pro mě byly návrhy, jak pracovat s letošními podzimními tématy, Desaterem a Modlitbou Páně, které zpracoval a předvedl bratr farář Zdeněk Šorm a také komentáře stejné věci od manželů Tkadlečkových. Pozitivní, praktický a výrazně ilustrovaný způsob výkladu jednotlivých přikázání dětem, který nám farář Šorm předvedl, se mi v neděle i doma velmi osvědčuje, nadšen jsem se o něj i o připravené pomůcky podělila se svými kolegyněmi v našem sboru.

Setkání učitelů bylo moc milé i proto, že pěkné počasí dovolilo využít k části programu i novou venkovní učebnu Centra ekologické výchovy Slunečnice, které sídlí v budově staré krupské školy a pracuje v užitečném souladu s místním sborem ČCE, a také díky pohostinnosti tohoto sboru, která vyvrcholila výborným obědem.

Ilona Mužátková, Sázava

Zpráva z celocírkevního setkání učitelů NŠ

Na seminář učitelů NŠ do Prahy Vinohrad, který se konal 2. 11. 2013, jsme se z našeho hornovilemovského sboru vypravily dvě. Už dříve se konalo podobné setkání u nás v seniorátě (v Horní Krupě), kam jsme plánovaly jet. Bohužel to nevyšlo, a tak jsme se rozjely do Prahy. Pravdou je, že pro nás dvě bylo dopravit se veřejnými dopravními prostředky do Prahy jednodušší, než do Horní Krupě, i když je Praha mnohem dál.

Velmi se nám oběma líbila úvodní pobožnost J. Tkadlečka. Bylo to dramatické zpracování a převyprávění příběhu o Nábotově vinici a králi Achabovi, které se vztahovalo k 9. přikázání, což byla úloha dle katechetické příručky, připadající na nejbližší neděli. Při jejím shlednutí nás obě napadlo: „Kéž bychom i my to takto dovedly dětem předat.“ Dále následovala přednáška docenta Pavla Hoška, Th.D. – Učitel jako svědek víry a vypravěč. Během přednášky jsem si znovu uvědomila, jak je důležité při převyprávování biblických příběhů a událostí dětem, používat na vhodných místech 1. osobu množného čísla tj. my, ne oni (oni – myšleno nějaká lidé nám dávno vzdálení). Myslím tím sama vstoupit do příběhu a tlu-

močit pozvání do příběhu dětem tak, aby přijaly biblické svědky za své symbolické předky.

Po obědě byla možnost zvolit si jednu ze 4 dílen s tematikou Vynání víry. Každá dílna jiným způsobem toto téma chtěla vyjádřit. Já i sestra Sochnová jsme si vybraly dramatické zpracování vybrané části Kréda, ztvárněné Danielou Stolařovou. Za přítomnosti několika mladších dětí názorně předvedla, jak by přiblížila dětem, aby si dovedly představit, co je to žít věčně, co je smrt, a jak si představit, že nás čeká něco po smrti. Myslím, že se jí záměr podařil, a hlavně bylo vidět, že to děti, učitelku i nás ostatní baví a že děti spolupracují.

Pak následovaly diskusní skupinky, kde jsme si vzájemně sdělovaly svoje zkušenosti, co se nám daří, co nás trápí atd. Sestra Sochnová začala učit v nedělní škole po dlouhé přestávce a podle jejích slov bylo toto setkání pro ni velkou inspirací. Sama za sebe musím říct, že jezdím na tato setkání už po mnoho let. Hlavním důvodem, proč tam stále jezdím, je duševní podpora, kterou tam vždycky načerpám tou atmosférou dalších přítomných nadšenců. Podobná příští setkání mohu jen doporučit.

Blanka Mejzlíková, Horní Vilémovice

Než půjdeme spát

inspirace a povzbuzení pro rodiče

Modlíte se s dětmi? Zjistila jsem, že je to pro mnohé mladé rodiče náročný úkol, protože to třeba sami doma nezažili a navíc už večer při ukládání dětí nemají sílu něco takového vymýšlet.

A tak jsem připravila „pomůcku pro unavené rodiče“, knížku s názvem „Než půjdeme spát“. Je zamýšlena jako návod

pro večerní (i jiné) ztišení s malými dětmi doma. Nejsou v ní biblické příběhy, ale modlitby, texty písní a vysvětlení různých rituálů. Jak můžeme reagovat třeba tehdy, když děti něco provedou a mají špatné svědomí, nebo když někdo v rodině onemocní či zemře. Ale jsou v ní modlitby i pro chvíle vděčnosti, modlitby před jídlem nebo o Vánocích. Každý den přináší nové situace a vyžaduje po rodičích promyšlené postoje a reakce. Právě děti nás totiž nevědomky nutí, abychom formulovali, čemu věříme, když se ptají na zásadní věci. Třeba co je to hřích nebo co bude po smrti?

Nabízím vám malou ukázkou z uvedené knížky:

- *Co je hřích? Všechno, co dělá Pánu Bohu bolest, co se mu v našem životě nelíbí. Když chceme všechno pro sebe a myslíme si, že to nejlepší známe my sami. Když si myslíme, že nás Pán Bůh chce o něco ošidit a nevidíme, co všechno nám dává. A také to, když se před ním schováváme a nechceme s ním ani mluvit.*
- *Svou neposlušností říkáme Bohu: Nemám tě rád.*
- *Ale svědomí nám tichoučkým hlasem říká, co je správné a co se dělat nesmí.*
- *Co dělat, když se děti perou? Křesťanští rodiče mají tendenci děti nabádat, aby „byly hodné a nepraly se, nepřátelům odpouštěly a nastavovaly druhou tvář“. To je však chování, které má protivníka zaskočit tím, že člověk nepřistoupí na jeho hru a reaguje nečekaně. Pro nezralou osobnost dítěte je to ale příliš velký nárok. Dítě potřebuje zjistit, že je stejně důležité jako druhé děti, že může hájit svá práva, svou pozici, svůj majetek (hračky), a je v pořádku, když se proti útoku brání. Ale má se bránit přiměřeně: nemstít se, ale ani neuhýbat z cesty.*
- *Někdy se proviníme i tím, že se nezastaneme slabšího, nebráníme se proti zlu, protože se bojíme.*
- *Když je nám líto, že jsme druhým lidem ublížili a Pána Boha zklamali, a když prosíme za odpuštění, hřích ztrácí svou moc.*

Jsme jiní než zvířátka, protože umíme mluvit. Ale také umíme svou řečí ublížovat. Pane Bože, *Vašík* dneska nemluvil pravdu. Lhal. A z toho jsme všichni smutní, protože to je špatné. Nemůžeme mu věřit. Prosíme, dej, ať se nebojí říkat pravdu, i když něco provede. Ty přece odpouštíš každému, kdo se přizná a toho zlého lituje. A od zlého nás také chráníš.

Pane, *Vašík* dnes provedl něco zlého. *Schválně strčil do Pepíka, aby upadl a on se hrozně uhodil. Vašíkovi* je to moc líto. Ty víš, Pane, že se dáme hrozně snadno zlákat, abychom dělali zlé věci. Chceme se cítit důležitější než ti ostatní. A ty nás přitom máš rád všechny stejně. Prosíme, odpusť nám. Nenech nás samotné s tím, co jsme provedli. Odpusť *Vašíkovi*. Pomož mu, ať se s *Pepíkem* zase udobří a mohou být kamarádi.

Pane Bože, děkujeme za to, že ti můžeme říct všechno, co jsme udělali špatně a co nás trápí. Ty nám rozumíš. Nic před tebou nemusíme schovávat. Prosíme, dej, ať dovedeme přiznat svou chybu. Ať máme odvahu poprosit za odpuštění a smířit se. Prosíme, dej nám k tomu sílu.

Publikace „Než půjdeme spát – inspirace a povzbuzení pro rodiče“ je pěkné dílko, komplexně pojaté, teologicky korektní. Laskavý, nezakrklivý a přitom návodný přístup k rodičům, i těm, a zvláště těm, kteří neprošli školou křesťanské (evangelické) zbožnosti, charakterizuje tuto příručku stejně tak jako citlivý vhléd do dětské duše. Je za ní široká zkušenost pastýřská a rodičovská, která se však čtenářům nevnucuje jako norma, nýbrž chce být otvíracím klíčem ke zkušenostem vlastním, což je specifickým evangelické zbožnosti. Příručka přináší mimořádně bohatý materiál ukázek a příkladů; je to potřebné kompendium, jaké u nás v evangelickém prostředí má sotva obdobu.

Pavel Filipi

Divadlo z půdy

je název loutkového divadla sboru ČCE v Novém Městě. Počátky práce s loutkami sahají do let druhé světové války. U Houdků v Rovném se v neděli odpoledne konala nedělní škola pro místní děti. Bratr Houdek si pro výklad zvolil pomocníka – loutku Kašpárka. Děti si brzy tuto formu výuky oblíbily.

Za války jezdili z Brna na venkov lidé pro potraviny a jeden zákazník nabídl jako protihodnotu loutkové divadlo. Po válce uvolnilo staršovstvo peníze na zakoupení nového – toho současného divadla – a děti se těšily z hezkých představení. Poválečná doba však nepřála žádným církevním aktivitám a ubývalo i ochotných dobrovolníků, a tak se divadlo odstěhovalo na půdu kostela a pozapomnělo se na ně.

Když v r. 1990 nastoupil do Nového Města bratr farář Ženatý s rodinou a přistěhovali se manželé Zikmundovi se třemi dětmi, myšlenka obnovit činnost loutkového divadla byla opět aktuální. Vojtěch Zikmund – nadšený divadelní ochotník – přivedl velmi schopnou režisérku Marii Noskovou.

K velké radosti dětí a zejména bratra Houdka, který se dočkal nastudování

nových her, se v presbyterně konala nedělní loutková odpoledne.

Avšak děti odrostly, zájem o divadlo opadl a loutky putovaly opět na půdu kostela. Naštěstí však ne k úplnému zapomnění.

Na hezké chvíle s loutkovým divadlem si vzpomněl Jakub Liška a mezi mládeží inicioval znovuobnovení divadla. Spolu s několika nadšenci upravili jeviště, manželé Novotní opravili kulisy a loutky. Marie Nosková znovu ochotně pomohla při nastudování hry Kašpárek králem a v červnu 2012 při rodinné neděli se konala „slavná“ premiéra za účasti hostů – dětí ze sboru v Sázavě.

Při obnovení činnosti bylo divadlo pojmenováno. Z pochopitelných důvodů vyhrál mezi navrženými názvy název Divadlo z půdy.

Ještě další rok musely loutky přečkat na půdě. Jakub byl v maturitním ročníku, dvě členky souboru se staly šťastnými maminkami a Šimon Mareček zvládl přijímací zkoušky na střední školu.

Na podzim 2013 jsme dostali pozvání vystoupit na odpoledním kulturním setkání dětí v Odranci. Režie se ujala Lada Pokorná Hubáčková a pod jejím vedením jsme sehráli představení nejen v Odranci, ale i v Bystřici a Počátkách.

Všude se divadlo setkala s kladným ohlasem. Dětem se pohádka, kde vítězí dobro a impulsem k dobrému jednání je láska, velmi líbí. Tleskají a poskakují do rytmu písniček, které složila, hraje na kytaru a spolu s Šimonem Marečkem také zpívá, Ája Palánová.

Zajímavé je, že děti, které mají v dnešní době možnost vidět divadlo, filmy i televizní inscenace na špičkové úrovni, jsou přímo nadšené tímto jednoduchým divadelním představením.

Vědí, že za loutky mluvíme, vidí, že je vodíme, ale tato skutečnost jim nevadí a pohádku prožívají s radostí po svém. Rády si po představení prohlédnou loutky zblízka a popovídají si s námi o nich.

Snad zde vítězí nad veškerými vymoženostmi lidský kontakt a sdílení nás „herců“ s našimi vděčnými diváky – dětmi. Jistě nás to vzájemně obohacuje.

Jana Černá, Nové Město na Moravě

Katechetická příručka z roku 1930

Při vyklizení půdy na faře v Sázavě jsme narazili na nečekaný klenot, útlý strojopis **Úlohy pro malé: Skutky Boží lásky a jak člověk na ně odpovídá**.

Hotové programy pro nedělní školu zahrnují některá podobenství, pár Mojžišových příběhů a adventní a vánoční úlohy o Ježíši a pokrývají čas mezi Díkčiněním a Vánoce.

Pro člověka, který hledá logické spojnice mezi běžnou výukou v nedělní škole a v náboženství a výchovou k úctě k Božímu stvoření kolem nás, je tato příručka velkým zdrojem inspirace. Do každého výkladu jsou naprosto přirozeně včleněny zmínky o stavu přírody v daném ročním období, o vzácnosti vody, darech potravy a kráse a nadějnosti zeleně kolem nás.

Vánoční úloha například vybízí učitele, aby nechal děti vyjmenovat některé rostliny a poukázal na to, jak vypadají „hole a uboze“ a pak jim ukázal jiné, které jsou i v zimě zelené: „Vidíte, že i v nejkrutější zimě, kdy všecko se zdá pusté, dal Pán Bůh některé zelené rostliny nám pro radost, zvířátkům pak k obživě.“ Tento prostý a přírodní základ se stává východiskem programu o slavné vánoční zvěsti Lukášova evangelia, o tom velikém Božím daru.

Věřím, že nejsem sama, kdo by dokázal tuto starou příručku v nedělní škole využít. Pro podobně zaměřené by měla být brzy k dispozici na stránkách Poradního odboru pro životní prostředí.

Ilona Mužátková, Sázava

Tábot Bratra Kálefa
běh pro mladší
6.–14. 7. 2013

Co se dělo v Křídlech v létě I.P. 2013

...mám u sebe deník mistra Jana. Nemohu vám ho teď předat, časy jsou příliš nebezpečné. Proto vám tu zůstavuji jen tento vzkaz s vysvětlením, kde deník hledat. Ještě jsem se nepředstavil: jsem bratr mistra Jana (to jsme vlastně všichni). Jmenuji se František, víc teď prozradit nemohu, časy jsou příliš nebezpečné (vlastně to už jsem říkal). Jeden z dozorců, kteří mistra Jana hlídali, se sedm dnů tomu nazad opil v krčmě. Když jsme spolu v té krčmě mluvili, hájil jsem myšlenky mistra Jana a on mi v opilosti řekl: „Cože toho kacíře tak hájíš, Františku? Asi jsi Hus!“ Jako že jsem i já načichl Husovým učením. Už mi ta přezdívka zůstala, podepisuju se tedy: František Asisi Hus.

Deník Husův jest teď ukryt v zemi, která na břehu Bodamského jezera jest (to jest to jezero, u kteréhož Kostnice, město proklaté leží). V zemi té mnoho národův žije pospolu, jazyků čtvero, hotový babilon. Hleďtež tam, kde střelbou mošt jablečný vyrábí se. Tam dozvíte se víc.

Takhle nějak to na táboře začalo. Prý jakýsi deník, dokonce snad Husův, tak jsme hledali (bylo nás 29 hledačů s pár vedoucími). Jenže stíhejte dobrodruha na cestách, nikde dlouho nevydrží, vždycky přijdete pozdě.

Líto jest mi, leč nemohl jsem tu ostat, horká půda tu teď pod nohama jest. Pročež prchám v zemi jinou, kdež ženy do prostěradel zahaleny jsou zcela, mužové turbany nosí a všickni na koberečky padají v určenou hodinu modlíce se ke komusi, nevím ke komu, Kristus to určitě není. Spěšte za mnou, deník mám stále při sobě. F. A. H.

Ještě že se na letním táboře dá přemísťovat ze země do země tak snadno a rychle. I když i to má nevýhody: ani nevybalíte kufry a už by vás jakýsi sáhíbnal do svého harému. A navíc patálie s vodou, to tam v těch zemích bývá. Ropu jsme z vrtů brčkem sosali, taková nouze o vodu tam je. A deník nikde, místo něj jen další vzkaz:

Ze země ropy, kofoly a minaretů prchl jsem do slovanských luhů a hájů. Hledáte-li Boží království, tady to vypadá nadějně. Mužici tu vodku popíjejí, ženy jejich i za ně robotu zastanou, vládce jejich Potěmkín pěkně vesnice jim staví, zemský ráj to na pohled. Čekám tu na vás, snad se tentokrát sejdem a já Husův deník vám předám. Franz Asisi Gans

Tenhle výlet taky moc nevyšel: celou věčnost jsme sháněli jakési bumážky, z úřadu na úřad běhali, úředníci střídavě milí a nesnesitelní a úřady se pořád měnily. Jako hra by to byla docela zábava, ovšem dost úmorná, ale tam to prý mají i ve skutečnosti a pořád! Ale ani se všemi bumážkami jsme deník nezískali. František mezitím prchl za veliké hory, ale i odtamtud (když se tam prodrali k moci komunisti) zmizel dřív, než jsme dorazili.

...hrozná to země! Tak tak jsem těm ping-pongům unikl! Chytil jsem námořního stopa a dopravil se s ním do vzdálených končin, kde lidé roztomilí žijí, přírodu velebí, peří do vlasů si splétají a jejich řeči zbla nerozumím. Občas lezou po stro-mech a zírají v dál, ku pobřeží a ještě dál na vodu, neb tam vodní karavana zahlédnuta byla. Prý jakýsi Kolumbus tu brousí a cosi hledá. Ženské posunky naznačovaly (neb slovům jejich rozumět nelze), že prý obchodník to jest a jede sem pro brambory a tabák. Nevím, co je to za dobrodruha, ale neš, počkám tu na vás. Jen po cestě pozor, v cestě máte nevábné ostrovy nehostinné lidu navýsost podezřelého, těch se raději strážte!

Zažili jsme ještě ledacos, ba i snídani s lidožrouty, a skončili pak zase zpátky u nás a Františka našli, ale už bez deníku: jen sklenice popela z něj zbyla. Tu nám předal – se vzkazem, že to království, co hledáme, stejně nenajdeme na mapě, to se hledá jinak...

P. S. Když k tomu všemu přidáte fajn tábořiště, skvělou kuchařku a dobré počasí, pomalu abyste se začali těšit na další prázdniny (tábor bude nejspíš hned na začátku července).

Jan Keřkovský, Jihlava

Tak jaký to letos bylo?

Tábor Bratra Kálefa 2013, běh pro starší (23.7. - 4.8.)

A ovládli jsme
nakonec celé město!

Tentokrát
přistěhovalci
z Itálie,
ve 30. letech ve
Státech.

Don Maranzano, ruleta,
podplácení. No prostě
mafiosos, jak se patří!

Fotky na
facebooku!

Bella,
ciao!

Sníst vnitřnosti?
Viset na stromě?
Noční výslech?
Přelstít? Vyhrát?
Splněno!

Byli jsme
taky ve vězení.
Svázání k sobě přes
noc. Fakt.

To bylo boží!

Za dobu tábora (skoro 1,3 milionu
sekund) spotřebováno 68 toaletních papírů, 49
bočníků chleba, nůžkami postříháno 3,68 m²
trávy, vystříleno 921 diablek, vytáhnuto
38 klišťat, ztraceno 0 dětí.

Byly i lekce italštiny.
Ai un ristorante
bellissimo!

Tak zase za rok arrivederci!

LeSeM (LÉtní SĚtkání Mládeže)

Všechno to začalo 25. srpna, kdy jsme se po roce opět setkali na Blažkově, na táboře v krásné přírodě. Na druhý ročník LeSeM přijelo spoustu známých tváří. Naštěstí ale přibýlo i pár nových, a tak se chvíle volna v průběhu pobytu mohly zaplnit seznamováním a poznáváním ostatních účastníků. Celé setkání bylo na téma ŽIVOTEM aneb životní rozhodování.

Každý den nás čekalo jedno téma (volba životních priorit, volba stát se křesťanem, volba mezi kariérou a osobním životem, rozhodování o cizím životě, spát s ní/m nebo ne?). K tématům byly připraveny diskuze, články, ... Jeden den jsme byli rozděleni do malých skupinek. Chodili jsme po stanovištích, na kterých jsme řešili různá závažná témata: potrat, hormonální antikoncepci, euthanasii, trest smrti, možnost homosexuálů adoptovat dítě. Na středu přijal pozvání pan Řehák, který přednášel o viru AIDS a o prevenci. Byla to přednáška na vážné téma doprovázená prezentací fotek. Občas do ní ale pan přednášející přidal pár vtípků a uvolnil tím napjatou atmosféru.

Čas byl také na různé hry, které si pro nás vedoucí přichystali.

Ráno probíhaly ranní rozpohybovačky, které byly letos Ze života hmyzu (měnili jsme se v nich

např. ve čmeláky, motýly, hady nebo ještěrky), a po obědě jsme byli plni očekávání, jakou běhačku si pro nás vedoucí připravili. Nachystaná byla také jedna noční hra.

Volný čas jsme vyplnili hraním her (Bang!, demonstrave, elektrika a podobně), sportováním (volejbal, fresbee) a zpíváním písní ze Svítáku za doprovodu nejen kytary.

Samozřejmě nesmím zapomenout na dílny, které se také každodenně pořádají. Bývá jich na výběr dost, od výtvarných přes animační až po relaxační.

Poslední večer vyplnilo lesní ztišení při svíčkách. A poté jsme se již odebrali do jídelny. Oproti minulému roku, kdy jsme byli na vycházce ve Strážku, jsme si letos zařídili diskotéku, a tak jsme si celý večer a část noci užili při hudbě a tanci.

Doufám, že nebudu mluvit jen za sebe, když řeknu, že LeSeM je opravdu dobře nachystáno, za což patří dík našim vedoucím z brněnského a horáckého seniorátu. Jsou tu ještě další lidé, které jsem zatím nezmínila, a těmi jsou paní Chladilová a její pomocníci v kuchyni, kteří nám vždy připraví výborné jídlo a nikdy nás nenechají hladem.

LeSeM jsem si pořádně užila, jen škoda, že to uteklo tak rychle. Budu držet palce, ať se pořadatelům podaří připravit další ročník aspoň tak dobře, jako byl ten letošní. A vy, co jste nebyli, určitě přijďte příští rok. Užijete si spoustu zábavy, potkáte nové přátele a před školou zažijete ještě něco pěkného.

Ivana Freitingerová

Konfirmační víkend na téma MÉDIA

Po příjezdu do Zvolenovic, které jsou nedaleko Telče, jsme se šli ubytovat do bývalé školy, kde jsme měli strávit další víkend plný zábavy a zajímavých přednášek. Po večeri, kterou jsme dostali hned po našem příjezdu, jsme byli seznámeni s tématem „médiá“, které nás mělo provázet celý víkend.

Následovala přednáška o médiích v podobě reklam, kde jsme se dozvěděli o typech a druzích reklam a o tom, co se do reklamy hodí a co ne. Dozvěděli jsme se, mimo jiné, že jsou chytré i trapné reklamy, a spoustu dalších zajímavostí. Hned poté jsme se vrhli po skupinkách do tvoření vlastních reklam, které byly zábavné, „chytré“, no zkrátka, povedly se nám! Po našich suprových reklamách jsme si pustili film Český sen a pak jsme šli spát.

Poznámka redakce:

Konfirmační víkendy pořádá SEM Horáckého seniorátu s finanční podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Další den, po vydatné snídani, jsme měli další přednášku. Tentokrát o internetu, ale většinu času jsme strávili probíráním Facebooku.

Po přednášce jsme šli do Telče, kde byl odpolední jarmark, který jsme si prošli doslova „skrz na skrz“. Následovala večere v podobě pizzy a poté návrat do Zvolenovic.

Hned jak jsme přišli zpět, šla polovina z nás spát, jelikož to byl velmi náročný a fajnový den. Ráno jsme jeli do kostela na bohoslužby, po kterých jsme se šli podívat na kostelní rozhlednu a prohlédnout si přehlednou Telč. Potom jsme se vrátili a šli se sbalit na cestu domů.

Po tomto úžasném víkendu se už nemůžeme dočkat toho dalšího!

Jonáš Buček, Lesoňovie (Bystrice nad Pernštejnem)

Seniorátní dny mládeže

Podzimní seniorátky se tentokrát konaly v Třebíči od 1. do 3. listopadu. Sjeli jsme se sem již v pátek večer, setkání jsme zahájili večerí a ochutnávkou ze sobotního programu. Nechyběly ovšem ani hry. V sobotu dopoledne měl přednášku farář Mikuláš Vymětal. Bylo znát, že k tématu rasismu má co říci. Osobně na mě zapůsobily jeho zkušenosti z demonstrací, dověděli jsme se ovšem i mnoho dalších zajímavých věcí. Na oběd jsme měli tradičně „činu“, po níž jsme se vypravili na procházku židovským městem. Prováděla nás trebičská mládež. Ve večerním programu následoval ještě tématový film a zajímavá hra o civilizacích. V neděli se bohoslužeb zhostil Miki Erdinger. Celkem i za SOM hodnotím seniorátky jako velmi vydařené a těším se v zimě na SKIdny!

Áron Tkadleček, Jihlava

Jak to vidí...

rozhovor se Šimonem a Kateřinou Marečkovými

Šimon

- 1. Oblíbené jídlo?**
Já mám rád babiččinu svíčkovou.
- 2. Jak si představuješ ideální neděli?**
Dopoledne závody, odpoledne moje narozeniny.
- 3. Chtěl bys hrát ve vánoční hře?**
Já letos nebudu mít čas, protože chci trénovat na olympiádu dětí a mládeže.
- 4. Máš nějakou vysněnou roli ve vánoční hře?**
To asi nemám, co dostanu, to zahraji. Ale rád bych ozvučoval a osvětloval. Pokud by to tedy měla být ta role, tak vypravěče.
- 5. Podle čeho se orientuješ?**
Podle mapy.
- 6. Jaký je nejlepší terén?**
Baví mě, když tam jsou skály, nebo je to něčím zajímavý, jsou tam vody. Nebo lehký na běhání je město nebo les se spoustou cest a záchytných bodů.
- 7. Co ti chybí v nedělní škole?**
Když si vyprávíme nějaký příběh, tak ho zkusit přehrát, nebo víc chodit ven – ale jinak je to dobrý, jak to je.
- 8. Kdybys nemusel v neděli do kostela, šel bys?**
Pokud by byly závody, tak bych šel raději na závody.
- 9. Jak by měl vypadat ideální letní tábor?**
Jako tábor Kálefa. A měl by tam ještě být orientační běh a celonoční hra.

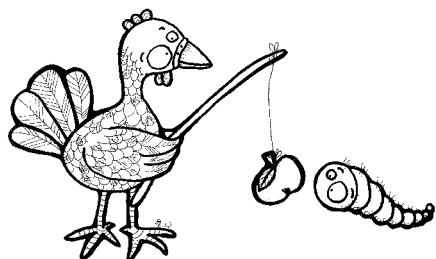

Katka

- 1. Oblíbené jídlo?**
Borůvky, maliny, třešně, ... jakékoliv ovoce.
- 2. Jak si představuješ ideální neděli?**
S rodinou – výlet v přírodě, pěkné počasí, kdybychom šli všichni společně ráno do kostela, to by bylo taky hezké.
- 3. Chtěla bys hrát letos roli ve vánoční hře?**
Hrála jsem vloni, bylo to fajn, ale dost náročné... Letos bych raději nehrála...
- 4. Jaká role by se ti líbila?**
Třeba nějaká protivná uštěkaná ženská... nebo nějaké zvíře.
- 5. Podle čeho se orientuješ?**
Podle mapy, citu, rozumu...
- 6. Kde ráda běháš?**
V přírodě, lese, mírné kopečky, abych to udýchala...
- 7. Jaká by podle tebe měla být nedělní škola?**
Taková, aby dokázala dětem předat, co jim předat chceme, zábavnou formou, aby tomu porozuměly a odnesly si kdyby ne znalosti, tak alespoň dobrý pocit...

ptal se Dan Šimek, Nové Město na Moravě

Předvánoční anketa s pozvánkami

aneb co se ve sborech děje a bude dít...

Ptali jsme se ve sborech našeho seniorátu, co, kdy, kde a jak se chystá pro adventní a vánoční čas, a tak vezte, že máte z čeho vybírat:

● Chystáte ve sboru dětskou vánoční hru? Jakou, o čem, kdy, kde?

Daňkovic: Budeme hrát „Vánoční hru ve verších“ (autorem je David Balcar, jde o klasický, avšak zveršovaný vánoční příběh o tom, jak pastýři vyhlíželi hvězdu, Herodes zpochybňoval hvězdářské věštění tří mudrců, ale hvězda do Betléma opravdu přišla a lidem se narodil nový král). Menší děti připravují hru „Broučkové zvou do Betléma“ autora Josefa Batelky. Vše se koná 24. 12. v Daňkovicích v 9.30 h a v Borovnici v 11.00 h.

Horní Dubenky: „Narodil se aneb opravdová hra vánoční“ (klasický český živý „betlém“ na motivy lidových textů vánočních), hraje se v neděli 22. 12. od 9 hodin na podiu v kostele v Horních Dubenkách.

Jihlava: Vánoční hra bude, ale scénář (v polovině listopadu) ještě není hotov. Vyjde ze hry Jiřího Bureše, ale bude to kus silně přepracovaný pro naše sborové poměry. Je to taková vánoční klasika: vyšetřování jednoho záhadného mlčení; přitom se jaksí odehraje vánoční příběh (a nejen vánoční). Hraje se v neděli 22. prosince ve 14.00 h ve Strážově.

Nové Město na Moravě: Divadelní hra „Ráj se opět otvírá“ (andělská pohádka na dobrou noc) od Zdeňka Šorma, Lenky Dvořákové a Vojty Mácy. Je to hra o stvoření světa a narození Ježíše, aneb o tom protikladu, jak chce být člověk jako Bůh a Bůh se naopak stává člověkem, aby lidé krásu lidskosti zase našli... Hrát budeme na Štědrý den od 15.30 h v evangelickém kostele v Novém Městě. V Bystrici nad Pernštejnem se jiná hra chystá na neděli 15. 12. při dopoledních bohoslužbách.

Pelhřimov: Letos chceme s dětmi navštívit vánoční hru Zdeňka Šorma „Oslava narozenin“, která vtipným a nápaditým způsobem připomíná, že o Vánocích můžeme všichni slavit přímo božské narozeniny – ty Ježíšovy! A že je nejlépe slavit ten, kdo ví, tak jako Bůh, že: „mít ruce prázdné je víc, než s náručí sám plnou stát; mít v srdci místo a jít tiše vstříc, než sám sobě „ráj“ nachystat“ (sloka z úvodní písně). Hru děti předvedou 24. 12. v Pelhřimově v prostorách zdejší Střední školy hotelové od 8.45 hodin.

Sázava: Hru chystáme a už se na ni těšíme. Už začátkem listopadu některé děti upomínaly, kdy začneme zkoušet. Letos jsme vybrali hru Rytířstvo nebeské od Zdeňka Šorma. Je vtipná, má spád a vánoční zvěst je podána sdílnou formou. A taky má spoustu rolí pro našich 23 dětí-herců, nutná podmínka při výběru hry. Jak praví autor, je to hra o žebříku, písničce a světle v temnotách. Hrát ji budeme v tradičním čase na tradičním místě, tedy 4. adventní neděli 22. 12. v 10 hodin v sázavském kostele.

Sněžné: Podrobnosti upřesňujeme, ale víme, že hra bude, a to na Štědrý den od 15.30 hodin.

Telč: Chystáme hru „Setkání s Ježíšem“, zapojí se 12 dětí. Jde o vánoční hru s písněmi, v níž na základní vánoční tematiku navazuje několik postav, které se také chtějí setkat s Ježíšem (např. Zacheus a slepý Bartimaios). Hra se bude konat na dvou místech: v pátek 20. 12. v DPS v Dačicích, na Boží hod vánoční ve středu 25. 12. ve Slavonicích.

V Telči se budou děti aktivně podílet na bohoslužbách s vánoční dětskou slavností v neděli 22. 12. (aktivní účast: biblické čtení, přimluvné modlitby; básničky, hudební výstupy).

Velké Meziříčí: Ano, hru chystáme, zatím (15. 11.) ještě ale nemáme definitivně vybráno, v nejbližších dnech musíme oříšek rozlousknout a začít cvičit. Již tradičně se hraje při dětské vánoční slavnosti, tj. na 4. neděli adventní 22. 12. při bohoslužbách.

● Co dáváte při vánoční slavnosti dětem jako dárek?

- Většinou balíček se sladkostmi a nějakou drobnost, třeba puzzle. (Daňkovic)
- Snažíme se každý rok něco jiného a je to dost fuška pořád něco nového vymýšlet. Posledně to bylo třeba nářadí pro kluky (kladiva, pilky, šroubováky a tak) a šperky (fimo, korále a tak) pro děvčata. (Horní Dubenky)
- Děti dostávají balíček s dobrotami a ještě něco, obvykle třeba knížku. (Jihlava)
- V posledních letech jsme připravovali dárky s emblémem vánoční hry – trička, hrnky, svačिनové krabičky, polštářek... Vloni dostaly děti stínové divadlo, letošní dárek nemůžeme předem prozradit! K dárku přidáváme ještě audionahrávku hry na CD. (Nové Město na Moravě)
- Všechny děti, které přijdou, jsou obdarovány. Účinkující pak mají v igelitové tašce hlavní dar – např. knihu, puzzle, stolní hru, polštář, látkovou tašku... (Pelhřimov)
- Děti obdarováváme dárkem „s přidanou hodnotou“. Jednou jsme nakoupili hrnečky, další rok tašky, letos to budou keramické misky. Ty se ručně domalují a do nich přidáváme vlastnoručně upečené perníčky či vánočky. Tento dárek dostanou všechny děti, které se ocitnou v kostele. Děti-herci dostanou letos knihu. (Sázava)
- Dětské balíčky (cukroví a ovoce), malá knížka či omalovánky. (Telč)
- Děti dostávají knížku a nějaké dobroty. (Velké Meziříčí)

● Máte nějaké další adventní a vánoční pozvánky?

● Daňkovic:

- 22. 12. od 17 hodin Adventní koncert v daňkovicím kostele, vystoupí pěvecký soubor Dalibor ze Svitav

● Nové Město na Moravě:

- 1. 12. od 10.30 vernisáž výzdoby oken v presbyterně a od 14.00 do 17.00 Adventní dobročinný jarmark s dětskou tržnicí
- 4. 12. od 17.00 koncert Základní umělecké školy
- 14. 12. Česko-slovenský koncert (Novoměstské hudební slavnosti)
- 15. 12. po bohoslužbách v Novém Městě beseda se slovenskou reformovanou farářkou Marianou Slávikovou
- 29. 12. od 17.00 koncert mužského pěveckého sboru Vocatus ecumenicus.

● Horní Dubenky:

- 1. 12. budeme celý den prodávat výrobky chráněných dílen Diakonie ČCE na náměstí v Počátkách v rámci akce Vánoce s duší
- 18. 12. od 17 hodin bude v kostele adventní koncert – kvartet, varhany, píšťalky, trubka...

● Sázava:

- adventní koncert – bude, ale ještě nevíme, kdy přesně;
- půlnoční bohoslužba – poetické setkání o Štědré noci v kostele v Sázavě
- Silvestrovské zpívání – ohlédnutí za uplynulým rokem v sázavském kostele s pokračováním ve farské stodole

● Pelhřimov:

- 8. 12. od 14 hodin zveme do sboru k neformálnímu setkání, kdy je vždy i nějaký program připravený laiky (nejen z našeho sboru – praktická ekumena). O letošním adventu bude mít koncert Joel Hána s Hanou Švábovou, Janou Vondru a hosty. Koncert se uskuteční v pelhřimovském kostele sv. Víta.

● Jihlava:

- 29. 11. Adventní jarmark na faře.
- 1. 12. večer Adventní koncert na faře (Michal Hromek Consort)

● Velká Lhota u Dačic

- 14. 12. bude v horním kostele ve Velké Lhotě adventní koncert komorního smíšeného sboru Festivia Chorus a jeho hostů, hodina bude ještě upřesněna
- 24. 12. budou ve Velké Lhotě štědrovečerní „půlnoční“ bohoslužby vhodné i pro rodiny s dětmi, s drobnou nadílkou. Začátek ve 22.00 h.

Rozhovor se Šimonem a Kateřinou Marečkovými

Seniorátní setkání učitelů NŠ v Horní Krupé

Nedělka 2013/2014 – modlitba Otče náš

Zpráva z celocírkevního setkání učitelů NŠ

Report z tábora Bratra Kálefa pro starší

Cink... nebudeš mít jiného Boha... cink

Co se dělo v Křídlech v létě I.P. 2013

Katechetická příručka z roku 1930

Konfirmační víkend na téma MÉDIA

Nedělní škola ve Velkém Meziříčí

Předvánoční anketa s pozvánkami

Než půjdeme spát – knižní tip

Modlitbu učit – modlitbu žít

Seniorátní dny mládeže

LeSem – Blažkov 2013

Inspirace na úvod

Aktivity pro děti

Divadlo z půdy

Příběh rukou

facebook.com/bratrkalef

bratr-kalef.evangnet.cz

Zpravodaj pro práci s dětmi vydává Bratr Kálef.

adresa: Bratr Kálef, Vrchlického 1, Jihlava, 586 01 • IČ: 488 98 937

kalef@evangnet.cz • bankovní spojení: 2200424296/2010

šéfredaktorka: Ruth Šormová • grafický návrh a sazba: TFSoft • tisk: Tiskárna Osík • náklad: 500 kusů

